

NORA EPHRON

TINC UN COLL
QUE FA PENA

I ALTRES REFLEXIONS
SOBRE EL FET DE SER DONA

Traducció de Carlota Gurt Daví

Barcelona

Títol original: *I feel bad about my neck*
Copyright © 2006 by Heartburn Enterprises, Inc.

Primera edició: juny del 2023

© de la traducció: Carlota Gurt Daví, 2023

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat

Compost en Dante 12,5/15 per EditaPiaf
Impress a Romanyà Valls

DIPÒSIT LEGAL: B. 9.232-2023

ISBN: 978-84-126596-7-2

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

TINC UN COLL QUE FA PENA

Tinc un coll que fa pena. De veritat. Si me'l veiéssiu potser també us faria pena, però segurament seríeu massa educats per admetre-ho. En cas que fos jo qui tragués el tema —dient alguna cosa com ara: «No suportó el coll que tinc»—, sens dubte em contestaríeu amb una frase amable de l'estil: «Què dius ara!». Mentiríeu, esclar, però jo us ho perdonaria. Jo dic mentides així cada dos per tres, sobretot a amigues que em diuen que estan disgustades perquè se'ls fa una mica de bossa sota els ulls, o perquè tenen pelleringues o arrugues o el flotador de la cintura, i que si a mi em sembla que s'haurien d'operar els ulls o fer-se un lífting o una liposucció o posar-se bòtox. Sé per experiència que «Què dius ara!» és un codi per dir «Ja veig què vols dir, però si et penses que m'enganyaràs per ficar-me en aquest tema és que estàs sonada». És perillós ficar-se en temes com aquest, i tots ho sabem. Perquè si jo li digués: «Sí, veig perfectament el que vols dir», potser la meva amiga agafaria i s'operaria els ulls, per exemple, i podria ser que la cosa no anés bé i ella es convertís en una d'aquelles persones que surten als diaris sensacionalistes i que acaben al jutjat amb una demanda contra el cirurgià plàstic perquè ja no poden tancar els ulls. A més, i aquesta és la qüestió: seria tot

culpa meva. Soc especialment sensible a l'aspecte és-tot-culpa-meva de les coses, perquè no he perdonat mai una amiga que l'any 1976 em va dir que no em comprés un pis que estava molt bé al carrer Setanta-cinc Est.

De vegades, vaig a dinar fora amb les nenes... escric la frase fins aquí i ja m'entrampo. Vull dir les meves amigues. Ja no som nenes i fa quaranta anys que no en som. Sigui com sigui, de vegades sortim a dinar fora i em miro la taula i m'adono que totes anem amb jerseis de coll alt. Altres vegades, totes portem un mocador, com la Katharine Hepburn a *A l'estany daurat*. De vegades, totes portem colls mao i semblen el Club de la Bona Estrella en versió senyores blanques. D'alguna manera, és divertit i alhora trist, perquè no som unes neuròtiques de l'edat (cap de nosaltres no menteix sobre l'edat, per exemple, ni es vesteix d'una manera que no toca pels anys que té). Totes estem prou bé per l'edat que tenim. Si no fos pels colls.

Ai, els colls. Hi ha colls de pollastre. Hi ha colls de gall dindi. Hi ha colls d'elefant. Hi ha colls amb papades i colls amb plecs que estan a punt de convertir-se en papades. Hi ha colls magres i colls grassos, colls que pengen, colls de crepè, colls a franges, colls arrugats, colls nerviüts, colls flàccids, colls fofos, colls amb taques. Hi ha colls que són una combinació sensacional de tots els anteriors. Segons la meva dermatòloga, el coll comença a dir adeu als quaranta-tres i no s'hi pot fer res. Ja et pots posar maquillatge a la cara i corrector sota els ulls o tenyir-te els cabells, ja et pots injectar col·lagen i bòtox i Restylane a les arrugues i les potes de gall, però, tret de

la cirurgia, no hi ha res a fer amb el coi de coll, res de res. El coll et delata. Les cares són mentides i els colls són la veritat. Per saber l'edat d'una sequoia, l'has d'obrir, però no caldria fer-ho si tingués coll.

La meva experiència amb el meu propi coll va començar poc després de fer-ne quaranta-tres. Havia passat per una operació que m'havia deixat una cicatriu espantosa just a sobre la clavícula. Va ser traumàtic, perquè vaig aprendre a les males que el fet que un metge sigui un cirurgià famós no vol dir que tingui en absolut el do de saber cosir. Si només has de treure una cosa de llegir aquest article, estimat lector, que sigui aquesta: que mai no t'operin cap part del cos sense demanar abans a un cirurgià plàstic que faci guàrdia al quiròfan i els vigili de prop. Perquè fins i tot si t'operen d'una cosa greu o potencialment greu, fins i tot si creus de tot cor que la teva salut és més important que la vanitat, fins i tot si et despertes a l'habitació de l'hospital eufòrica com una mala cosa perquè no era càncer, fins i tot si estàs exultant i agraeixes ser viva, si t'envaeix la sensació d'haver entès de manera fulgurant quines coses importen i quines no, fins i tot si jures que estaràs contenta sempre més de ser al planeta Terra i promets no queixar-te mai més de res, jo et prometo que un dia, més aviat del que et penses, et miraràs al mirall i pensaràs: Odio aquesta cicatriu.

Això, suposant que et miris al mirall, esclar. Perquè és una altra de les coses que he constatat de tenir certa edat: faig tot el que puc per no mirar-me al mirall. Quan passo pel costat d'un, desvio la mirada. Si m'hi he de mirar, començo entretancant els ulls, perquè si m'hi tro-

bo una cosa realment terrible que em mira, ja soc a mig camí de tancar-los del tot i evitar aquella visió. I si hi ha bona llum (tinc l'esperança que no sigui així), faig el que fan tantes dones de la meua edat quan estan atrapades davant d'un mirall: m'estiro la pell del coll enrere amb suavitat i contemplo amb nostàlgia una versió més jove de mi. (Per cert, una altra cosa que he constatat: si vols deprimir-te de veritat, el que es diu de veritat, seu al seient posterior d'un cotxe, just darrere del conductor, i mira't al retrovisor. ¿Es pot saber què passa amb els retrovisors? No tinc ni idea de per què és així, però no hi ha mirall pitjor quan es tracta del coll. És un dels misteris més genuïnament fascinants de la vida moderna, rivalitza amb el misteri de per què l'aigua freda del lavabo és més freda que la de la cuina.)

Però: el meu coll. Això va del meu coll. I ja sé què esteu pensant: ¿Per què no vas a un cirurgià plàstic? Us explicaré per què. Si vas a un cirurgià plàstic i li dius: Només vull que m'arreglis el coll, ell et dirà clar i ras que no te'l pot arreglar sense fer-te també un lífting facial. I no menteix. No et vol enredar perquè t'hi deixis més diners. El cas és que tot és una sola peça. Si tibes el coll, també t'has de tibar la cara. Però jo no vull un lífting. Si jo fos una magdaleneta i tingués una careta rodona i botida, m'hi resignaria i avall; les magdalenes són candidates perfectes per a aquesta mena de coses. Però jo, ai las!, soc una moxa, i si em fes un lífting facial, el coll em milloraria, d'això no n'hi ha cap dubte, però acabaria amb una cara tota estirada i tibada amunt. M'estimo més mirar-me la meua cara i coll lamentables entretancant els

ulls que no haver d'enfrontar-me a una estranya que s'assembla sospitosament a la membrana d'un tambor.

De tant en tant, em llegeixo algun llibre sobre l'envel·liment i, tant se val qui l'escrigui, sempre diu que està molt bé ser vell. Que està molt bé ser savi i entenimentat i ponderat; que està molt bé trobar-se en aquell punt de la vida en què comprens el que de debò és important. No suportó la gent que diu aquestes coses. ¿Es pot saber en què pensen? ¿Que no tenen colls, o què? ¿Que no n'estan farts, d'haver de posar-se certa roba per dissimular-lo? ¿Que no els importa haver de descartar per culpa de l'escot el 90% de la roba que potser es comprarien? ¿Que no els posa tristos haver-se de comprar gargantilles? Una de les coses de què més em penedeixo —fins i tot més que no haver-me comprat aquell pis del carrer Setanta-cinc Est, més i tot que la pitjor de les meves catàstrofes romàntiques— és no haver-me passat la joventut contemplant-me el coll amb ulls tendres. Mai no se'm va acudir que hagués de sentir-me agraïda. Mai no se'm va acudir que enyoraria una part del meu cos que donava absolutament per descomptada.

Sí que és veritat que ara que m'he fet gran, soc sàvia i entenimentada i ponderada. I també és veritat que he entès el que de debò és important a la vida. Però sabeu què? És el coll.